

Mottagare
Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss av betänkandet En socioonomutbildning i tiden (SOU 2025:27)

Sammanfattning

Mälardalens universitet (MDU) har tagit del av den aktuella remissen och ser positivt på att en översyn av socioonomutbildningen har inletts i syfte att stärka dess relevans i en föränderlig och alltmer komplex samhällskontext. MDU delar utredningens bedömning att nyutexaminerade socioonomer möter ett yrkesfält som ställer högre krav än tidigare, både vad gäller teoretisk kunskap och professionell förmåga att hantera komplexa sociala problem.

Remissvaret inleds med en summering av kommentarer på övergripande nivå och följs sedan av mer detaljerade synpunkter på specifika avsnitt.

Den akademiska friheten

Sammantaget innebär utredningens förslag en omfattande reformering av socioonomprogrammet, där ambitionen är att säkerställa likvärdighet mellan programmen vid olika lärosäten genom tydligare ramar. Mälardalens universitet ser positivt på att stärka kvaliteten och enhetligheten i utbildningen, men vill samtidigt understryka att denna standardisering inte får ske på bekostnad av den **akademiska friheten** – en grundläggande princip för högre utbildning och forskning.

Den akademiska friheten innebär att varje lärosäte har rätt och ansvar att utforma sin utbildning utifrån vetenskapliga grunder, beprövad erfarenhet och aktuella samhällsbehov. Det ger universitet och högskolor möjlighet att anpassa utbildningens innehåll och pedagogik till aktuell forskning och lokala förutsättningar. Denna frihet är avgörande för att säkerställa att utbildningen förblir dynamisk, forskningsanknuten och relevant för det sociala arbetets komplexa praktik.

Utredningens förslag, som inkluderar reglering av poängfördelning för juridik och handleddd verksamhetsförlagd utbildning (VFU), riskerar dock att inskränka

denna frihet. Genom att fastställa specifika kurskrav och innehållsdetaljer riskerar reformen att leda till en stelbent utbildningsstruktur där lärosätenas möjlighet att anpassa utbildningen till nya forskningsrön och förändrade samhällsbehov begränsas.

Vidare innebär förslaget att antalet examensmål ökar från 14 till 15, och att flera av de befintliga målen kompletteras eller vidareutvecklas. Mälardalens universitet är positivt till en kontinuerlig utveckling av examensmålen, men betonar att denna utveckling måste ske med respekt för lärosätenas pedagogiska frihet. Att detaljreglera innehåll och mål på nationell nivå kan riskera att utbildningen förlorar i flexibilitet och att lokala profiler och pedagogiska styrkor går förlorade. Den akademiska friheten är inte bara en principfråga, utan en grundförutsättning för att utbildningen ska upprätthålla hög kvalitet, förbli forskningsanknuten och kunna anpassas till aktuella samhällsbehov

Utbildningens utformning

Lärosätet delar utredningens syn att socionomutbildningen fortsatt bör ha en generalistisk inriktning. Det är denna bredd som möjliggör att studenter kan möta olika former av utsatthet, i olika livsfaser och inom olika verksamheter. Samtidigt ser vi ett värde i att utreda former för specialisering, i första hand på avancerad nivå, vilket skulle kunna erbjuda en fördjupad kompetens för yrkesverksamma som möter särskilt komplexa målgrupper.

Det är välkommet att utredaren har lyft behovet av en utredning för en eventuell förlängning av socionomutbildningen. Samtidigt vill universitetet uttrycka viss tveksamhet inför ett examenskrav på avancerad nivå som slutmål, liksom inför förslaget om en förlängning av programmet med 1 till 1,5 år. En mer begränsad förlängning motsvarande en termin på avancerad nivå kan däremot vara mycket positivt. Som utredningen påpekar råder i dag en tydlig stoffträngsel i socionomutbildningen – ett direkt resultat av de många kunskapsområden som anses nödvändiga för professionen.

Kriminalitet ska inte begränsas till en viss åldersgrupp

Kunskap om orsakerna till normbrytande beteenden och kriminalitet bland barn och unga är en viktig del i det förebyggande arbetet, och denna tematik finns redan integrerad i flera moment inom socionomutbildningen vid MDU. Samtidigt vill universitetet betona att ungdomskriminalitet utgör endast ett av många områden inom det breda spektrum där socionomer är verksamma. Kriminalitet är ett fenomen som även återfinns bland vuxna, äldre samt personer med funktionsnedsättning, och kräver därför en bredare förståelse som inte begränsas till en viss åldersgrupp.

Mot denna bakgrund ser MDU med viss oro på att utredningens ursprungliga direktiv (dir. 2023:121), med sitt fokus på unga i kriminalitet, i stor utsträckning har påverkat analys och slutsatser – även i de delar där uppdraget senare breddats (dir. 2024:32) till att omfatta en mer övergripande översyn av socionomexamen. En utveckling av examensmålen bör därför utgå från hela det fält socionomer arbetar inom, och inte begränsas till enskilda målgrupper eller problemområden.

Specifika synpunkter på enskilda avsnitt

5. Ungdomsbrottslighet, sociala insatser och straffrättsliga reaktioner

5.5 Sammanfattande slutsatser

Mälardalens universitet välkomnar att utredningen uppmärksammar vikten av fördjupad kunskap om ungdomskriminalitet. Det är ett område av stor samhällsrelevans där socionomer spelar en viktig roll. Samtidigt vill vi betona att socionomexamen leder till en bred yrkesroll med många olika inriktningar, och endast en mindre andel av de examinerade kommer att arbeta specifikt med unga i kriminella miljöer. Mot denna bakgrund menar universitetet att det är viktigt att balans upprätthålls i utbildningens innehåll, så att den generalistiska karaktären bevaras. Detta innebär också att särskilt specialiserade metodkunskaper lämpar sig bättre för vidareutbildning på avancerad nivå, snarare än som ett generellt krav inom grundutbildningen.

6. Utredningens förslag och överväganden samt konsekvenser av utredningens förslag

Inledning: Förslag och överväganden

MDU ställer sig frågande till skrivningen *"I utbildningsplanerna för socionomprogrammet benämns socialt arbete som programmets huvudområde, alltså inte huvudämne, något som kan ses som en indikation på det breda innehållet."* Att socialt arbete benämns som huvudområde istället för huvudämne beror inte på att det är ett val från universitetens sida för att det skulle vara bredare, utan en följd av ändringarna i Högskoleförordningens bilaga 2, examensordningen (SFS 2006:1053) som i sin tur låg till grund för Bolognaprocessen 2007.

6.1 Aktuella samhällsutmaningar

6.1.2 Utredningens överväganden

Kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen

Mälardalens universitet instämmer i utredningens uppfattning om vikten av att socionomstudenter utvecklar förståelse för relationen mellan vetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet i en kunskapsbaserad praktik. Samtidigt vill universitetet nyansera det sätt på vilket detta förhållande beskrivs i utredningen. I stället för att betrakta vetenskap och beprövad erfarenhet som ett direkt samband, ser vi det som avgörande att dessa förstås som två distinkta men kompletterande kunskapskällor, som i den professionella praktiken behöver vägas samman, relateras till varandra och integreras med hänsyn till det aktuella sammanhanget.

Kunskap om äldres livsbetingelser och om hur funktionsnedsättningar påverkar människors livsbetingelser

Mälardalens universitet delar utredningens farhåga kring risken med att specificera särskilda målgrupper i examensmålen. Att inkludera fasta målgruppsbeskrivningar kan leda till att examensmålen förlorar i långsiktig hållbarhet och relevans. Universitetet vill särskilt lyfta behovet av att beakta hur en sådan struktur riskerar att bidra till en fragmentisering av socialt arbete, där människor kategoriseras utifrån statiska målgrupper snarare än utifrån sina individuella och ofta komplexa livsvillkor. I detta sammanhang framstår det som särskilt angeläget att integrera ett intersektionellt perspektiv, som synliggör hur flera samtidiga faktorer – såsom kön, ålder, klass, etnicitet och funktionsvariation – samverkar och påverkar individers positioner och behov inom ramen för socialt arbete.

Kunskap om hur normbrytande beteende och kriminalitet kan förebyggas och brytas bland barn och unga

Mälardalens universitet uttrycker viss kritik mot förslaget att formulera examensmål med inriktning på en specifik åldersgrupp, i detta fall barn och unga med normbrytande beteenden eller i kriminalitet. Universitetet menar att ett sådant avgränsat fokus riskerar att skapa en snedvridning i förståelsen av socionomers yrkesområde. En central fråga att ställa är huruvida kunskap om normbrytande beteende och kriminalitet enbart är relevant i arbetet med barn och unga, eller om det även bör omfatta vuxna och äldre personer – grupper som socionomer ofta möter inom exempelvis missbruksvård, kriminalvård eller socialpsykiatri. Ett alltför snävt åldersfokus i examensmålen riskerar därmed att

begränsa utbildningens generalistiska karaktär och dess anpassningsförmåga till olika verksamhetsområden.

Kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck

Mälardalens universitet vill lyfta att kunskap om olika former av våld, våld i nära relationer samt förtryck i olika grupper redan är integrerat i socionomutbildningens innehåll. Universitetet ser dock en utmaning i att examensmål som listar enskilda typer av våld eller specifika målgrupper riskerar att tappa i aktualitet och relevans över tid. För att säkerställa målens långsiktiga hållbarhet och samtidigt bevara utbildningens flexibilitet, bör en alternativ formulering övervägas. En mer öppen och inkluderande formulering, som exempelvis tar sikte på "olika former av våld, våld i nära relation och förtryck i olika grupper", skulle bättre spegla den bredd och variation socionomer möter i sin yrkesutövning.

6.2 Arbetssätt och samverkan

6.2.2 Förmåga att granska och bedöma information och bidra till utveckling av yrkes och verksamheten

Mälardalens universitet instämmer i utredningens resonemang om vikten av att socionomer utvecklar förmåga att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information i sitt yrkesutövande. Samtidigt vill universitetet betona att en central del av denna kompetens är studenternas förmåga att analysera information – något som inte framgår tydligt i den föreslagna målformuleringen. Det är enligt vår mening avgörande att examensmålet uttryckligen omfattar denna analytiska dimension, i enlighet med utbildningens akademiska nivå.

Vidare uttrycker universitetet tveksamhet kring det föreslagna tillägget att studenter ska ges "förmåga att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper". Begreppet "fakta" är i detta sammanhang problematiskt, då det inte tydligt fångar den variation av kunskapsformer som kännetecknar socialt arbete. I likhet med det som framhålls i avsnitt 6.1.1 anser Mälardalens universitet att det är mer relevant att formuleringen fokuserar på studenternas förmåga att "analysera aktuellt kunskapsläge" – vilket bättre speglar både komplexiteten i ämnet och utbildningens vetenskapliga grund.

Slutligen vill universitetet också uppmärksamma att formuleringen "olika grupper" är vag och bör preciseras eller ersättas med ett mer meningsfullt uttryck, för att öka målets tydlighet och praktiska tillämpbarhet i utbildningssammanhang.

6.3 Utbildning i juridik

6.3.2. Utbildning i juridik om minst 30 högskolepoäng

Mälardalens universitet välkomnar utredningens resonemang kring vikten av att integrera rättsvetenskapliga perspektiv i socionomutbildningen, särskilt med fokus på hur juridisk kunskap tillämpas i det praktiska sociala arbetet. Det är angeläget att utbildningen inte enbart omfattar kunskap om gällande lagstiftning, utan även utvecklar studenternas förmåga att tolka och använda juridiken i konkreta yrkesmässiga sammanhang.

Universitetet ser dock en risk i det föreslagna kravet på att 30 högskolepoäng ska avsättas för detta område genom författningsreglering. Som utredningen själv påpekar är det vanligt att undervisningen i juridik genomförs av andra institutioner än de som ansvarar för socialt arbete, vilket kan försvåra en integrerad pedagogik där juridiken knyts till den professionella kontexten.

Vidare är användningen av begreppet "juridik" i förslaget problematisk. Det är oklart om det syftar på utbildning i det akademiska ämnet juridik, med fokus på rättsdogmatisk metod och rättsvetenskapliga teorier, eller om det avser juridiska kunskaper i en bredare mening, anpassade till det sociala arbetets kontext. En tydligare definition krävs för att säkerställa att utbildningen ger den rättsliga kompetens som är relevant för socionomernas yrkesutövning, utan att begränsa lärosätenas möjlighet att utforma undervisningen på ett pedagogiskt och professionsnära sätt. Mälardalens universitet vill även uppmärksamma att en sådan författningsreglering av poängomfattning inte är i linje med den normala utformningen av utbildningsplaner, där en högre grad av flexibilitet och akademiskt självbestämmande vanligtvis tillämpas. Ett sådant ingrepp innebär ett direkt hot mot den akademiska friheten. Att detaljstyra utbildningens innehåll och poängfördelning på detta sätt strider även mot Bolognadeklarationens princip om målstyrning (learning outcomes), där lärosätena ges ansvar och frihet att utforma utbildningens innehåll och pedagogik utifrån vetenskapliga grunder och lokala förutsättningar. Den akademiska friheten är inte bara en principfråga utan en förutsättning för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet, förblir forskningsanknuten och kan anpassas till aktuella samhällsbehov. Lärosätena har både kompetensen och det ansvar som krävs för att själva besluta om utbildningens struktur och innehåll, inklusive hur juridisk utbildning och VFU ska integreras på ett pedagogiskt och professionsrelevant sätt.

Mälardalens universitet menar därför att styrning genom detaljerad poängfördelning riskerar att underminera utbildningens kvalitet och flexibilitet. I stället bör utbildningens utformning baseras på tydliga examensmål som ger

vägledning om de kompetenser studenterna ska uppnå, medan ansvaret för hur dessa mål uppnås lämnas till respektive lärosäte.

6.4 Verksamhetsförlagd utbildning

6.4.2 Handledd verksamhetsförlagd utbildning om minst 30 högskolepoäng

Mälardalens universitet ställer sig positivt till förslaget om 30 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning, vilket redan tillämpas inom vårt socionomprogram. Samtidigt vill universitetet lyfta behovet av förtydligande av begreppet "handledd", så som det används i den föreslagna författningsändringen. Begreppet framstår som oklart och riskerar att tolkas olika vid olika lärosäten. Det framgår inte om det avser schemalagd undervisning, individuell handledning, verksamhetsförlagd utbildning eller annan form av lärarledd pedagogik. För att säkerställa en likvärdig och rättssäker tillämpning nationellt bör begreppet definieras mer precist.

Universitetet vill även uppmärksamma att denna typ av detaljerad reglering av utbildningsmoment avviker från den praxis som råder för andra utbildningsprogram. I linje med högskolans principer om akademisk frihet bör lärosätena även fortsatt ha ett visst handlingsutrymme i hur undervisning och handledning organiseras för att säkerställa både kvalitet och anpassning till lokala förutsättningar.

6.4.2 Utredningens överväganden

Ersättning inom utbildningsområdet verksamhetsförlagd utbildning

Mälardalens universitet delar utredningens förslag och övergripande resonemang. Socionomutbildningen är en akademisk yrkesutbildning med en tydlig professionsinriktning, vilket särskiljer den från mer generella samhällsvetenskapliga utbildningar. Detta innebär att utbildningen både ska vila på vetenskaplig grund och samtidigt förbereda studenterna för kvalificerat socialt arbete i praktiken. Det ställer specifika krav på balans mellan teoretisk förankring, metodkunskap och yrkesförberedande inslag.

Universitetet ser positivt på att de ekonomiska förutsättningarna för utbildningens VFU föreslås stärkas.

Alternativt urval baserat på arbetslivserfarenhet

Universitetet ställer sig frågande till varför användandet av alternativt urval vid antagning till socionomprogrammet, baserat på yrkeslivserfarenhet, skulle leda till att färre studenter skulle söka och antas. Samt att detta skulle betyda att antalet socionomstudenter minskar. Ett alternativt urval innebär att det läggs till en extra urvalgrupp och om en av dessa urvalsgrupper skulle sakna sökanden antas studenter från de andra. MDU har idag ett högt söktryck på utbildningen och ser inte varför detta skulle ändras med ett alternativt urval baserat på arbetslivserfarenhet. Universitetet ställer sig positivt till ett alternativt urval till socionomprogrammet då äldre sökanden med tidigare erfarenhet från arbetslivet skulle berika utbildningen samt socionomyrket.

MDU noterar att det i stycket med rubriken *alternativt urval baserat på arbetslivserfarenhet* framgår att det alternativa urvalet ska baseras på arbetslivserfarenhet. I stycke 6.5.7 *Konsekvenser av alternativt urval vid antagning till socionomprogrammet* används istället "yrkeslivserfarenhet". Då arbetslivserfarenhet och yrkeslivserfarenhet innebär olika sorts erfarenhet av arbetslivet är det viktigt att man klargör vilket av det som menas. Menas yrkeslivserfarenhet (YLE) som innebär tidigare arbetslivserfarenhet av ett specifikt yrkesområde eller arbetslivserfarenhet (ALE) där olika typer av anställningar räknas?

7. Frågor och förslag utanför utredningens direktiv

7.1 Förslag till regeringen: Utredning om förlängd socionomutbildning med examen på avancerad nivå

7.1.1 Förlängd utbildning: Mer undervisningstid och en kombination av generiska och specialiserande kunskaper

Mälardalens universitet välkomnar att utredaren har lyft behovet av en utredning för en eventuell förlängning av socionomutbildningen. Samtidigt vill universitetet uttrycka viss tveksamhet inför ett examenskrav på avancerad nivå som slutmål, liksom inför förslaget om en förlängning med upp till 1 till 1,5 år. En sådan omfattning framstår i nuläget som överambitiös.

Vi ser i stället positivt på en mer begränsad förlängning motsvarande en termin på avancerad nivå. Som utredningen påpekar råder i dag en tydlig stoffträngsel i socionomutbildningen – ett direkt resultat av de många kunskapsområden som anses nödvändiga för professionen. Att tillföra ytterligare en termin skulle kunna skapa utrymme för både fördjupning och integrering av centrala teman, utan att äventyra utbildningens generalistiska profil. Det skulle även möjliggöra en mer hållbar arbetsbelastning för studenterna och en mer sammanhängande

pedagogisk struktur.

7.1.2 Förlängd utbildning: Kompetenslyft inom det sociala arbetet

Vi på Mälardalens universitet ställer oss lite frågande till texten: "En förlängd utbildning på avancerad nivå skulle innebära att yrkesverksamma socionomers kunnande vilade på en mer solid vetenskaplig bas..."

Att förlänga utbildningen till avancerad nivå antas här automatiskt leda till mer forskningsbaserad praktik. Men det finns inga garantier för att längre utbildning i sig skapar större användning av vetenskaplig kunskap i praktiken – särskilt inte utan förändringar i arbetsvillkor, organisatoriskt stöd och incitament från arbetsgivare. Det riskerar bli en ökad akademisering utan nödvändig koppling till praktisk tillämpning.

Ett annat citat : "Ett förlängt socionomprogram [...] skulle därmed innebära ett barnperspektiv även i socionomernas arbete..."

Texten framhåller vikten av ett förstärkt barnperspektiv, vilket är relevant i ljuset av den nya socialtjänstlagen och barnkonventionen. Men detta fokus riskerar samtidigt att osynliggöra att socionomer också arbetar med vuxna, äldre och personer som har funktionsnedsättningar – grupper där kriminalitet, utsatthet och behov av insatser är lika relevanta. Det saknas balans i problemformuleringen.

7.1.3. Förlängd utbildning: Stärkt kompetensförsörjning inom högskolan

Mälardalens universitet vill särskilt uppmärksamma och problematisera ett antal formuleringar i utredningens resonemang kring kopplingen mellan grundutbildning, avancerad nivå och forskarutbildning.

För det första ifrågasätter vi påståendet: "Därmed saknas en brygga mellan grundutbildningen och utbildning på avancerad nivå i form av masterprogram eller magisterexamen, och i förlängningen forskarutbildning."

Det är inte självklart att fler terminer på avancerad nivå automatiskt leder till ett ökat intresse för forskarutbildning. Det saknas belägg för att en förlängd utbildning i sig skulle fungera som tillräcklig drivkraft. I stället är det ofta strukturella hinder såsom bristande karriärvägar, otillräckliga incitament, svaga kopplingar mellan forskning och praktik samt ogynnsamma arbetsvillkor som påverkar rekryteringen till akademien – särskilt från det praktiska fältet.

Vidare vill vi uppmärksamma följande formulering: "I dagsläget behöver lärosätena i praktiken göra ett val mellan fördjupade professionsförberedelser och fördjupade forskningsförberedelser..."

Denna dikotomi framstår som förenklad. I en välplanerad professionsutbildning bör forskningsförberedande och professionsförberedande inslag kunna integreras snarare än ställas mot varandra. Mälardalens universitet menar att en utvecklad pedagogik och tydligare didaktisk helhet kan bidra till att hantera denna balans inom nuvarande utbildningsstruktur, snarare än att den måste lösas genom en förlängning av utbildningen.

En annan formulering som väcker frågor är: "En socionomutbildning med examen på avancerad nivå..."

Det finns en risk att ett ökat fokus på akademisk nivå i första hand tillfredsställer lärosätenas interna behov snarare än svarar mot arbetslivets efterfrågan. Det är viktigt att beakta att den ökade akademiseringen inte får ske på bekostnad av utbildningens praktiska relevans – särskilt under de första åren i yrkeslivet. Denna balans problematiseras i alltför liten utsträckning i utredningen.

Avslutningsvis reagerar vi särskilt på följande uttalande: "Socionomprogrammen även har en viktig uppgift att fylla för institutionernas interna kompetensförsörjning..."

Att lägga ett ansvar på grundutbildningen för att tillgodose högskolans framtida lärarbehov är ur ett studentperspektiv problematiskt. Socionomutbildningens primära uppdrag måste vara att utbilda yrkeskompetenta socionomer för praktiken. Att vissa studenter därefter väljer en akademisk karriär är positivt – men bör ses som en möjlig vidareutveckling, inte som ett övergripande mål för utbildningen.

7.1.4. Alternativet: Ny yrkesutbildning på avancerad nivå

Mälardalens universitet kan ifrågasätta varför en ny examensform – "specialistsocionom" – skulle innebära att fler yrkesverksamma socionomer väljer att återvända till akademien, när det redan idag finns en dokumenterat låg andel som söker sig till vidare studier. Skuggutredningen analyserar inte tillräckligt orsakerna bakom detta låga intresse och visar inte hur deras modell skulle förändra detta beteende.

Förslaget bygger på att arbetsgivare ska stödja specialistsocionomutbildningen, men utan att klargöra hur de ska motiveras att satsa på detta. Det framgår inte hur arbetsmarknadens aktörer – t.ex. kommuner och socialtjänster – ska

uppmuntras att avsätta resurser för vidareutbildning eller hur den nya examen skulle ge faktisk löne- eller kompetensutveckling. Målbilden att hälften av alla socionomer ska vara specialistsocionomer år 2040 kan ifrågasättas som orealistisk utan tydligare åtgärder, styrning eller finansiering. Tidshorisonten är lång, men vägen dit saknar konkretion och förslaget vilar på att flera aktörer ska samverka utan klar ansvarsfördelning.

Skuggutredningen lämnar grundutbildningen orörd, trots att flera av dagens utmaningar kan spåras till trängsel och brist på fördjupning i socionomprogrammet. Att separera grundutbildning och specialisering riskerar att skapa en fragmenterad utbildningsstruktur där det saknas tydlig progression mellan nivåerna.

7.1.5 Grundläggande frågor: Yrkesverksamma socionomers kompetensförsörjning

Flera av frågorna som ställs kring varför socionomer inte vidareutbildar sig inom högskolan är viktiga – men texten lämnar dem öppna och ogrundade. Mälardalens universitet kan efterfråga att en sådan analys borde föregå förslag om utbildningsreformer, snarare än följa på dem. Det saknas en systematisk kartläggning av både utbud, efterfrågan och hinder.

Det konstateras att det är oklart hur ansvar för kompetensförsörjning bör fördelas mellan lärosäten, arbetsgivare och individ – men det analyseras inte hur ett tydligare ansvarstagande skulle kunna se ut i praktiken. Mälardalens universitet kan här efterlysa en mer konkret fördelningsmodell, särskilt om ett nationellt reformarbete föreslås.

Författarna erkänner själva att det inte finns några samlade eller säkra svar på de grundläggande frågor de lyfter – ändå används detta som underlag för långtgående förslag om att förlänga utbildningen. Det är motsägelsefullt. Mälardalens universitet kan här betona att innan strukturella förändringar föreslås, krävs en gedigen förståelse för behoven och hindren i det nuvarande systemet.

Det framgår inte hur arbetsgivarnas, fackets, professionens och de enskilda socionomernas perspektiv faktiskt har undersökts. Mälardalens universitet kan föreslå att vidare utredning bör inkludera empiriskt underbyggda studier av dessa aktörers faktiska erfarenheter och behov av fort- och vidareutbildning.

7.2 Förslag på uppdrag till UKÄ: Kravnivåerna inom socionomprogrammen

7.2.1 Kravnivåer inom socionomprogrammen

Textens resonemang om låga kravnivåer bygger huvudsakligen på Högskoleverkets utvärderingar från 2000 och 2003. Att det därefter inte har genomförts nationella utvärderingar lyfts – men Mälardalens universitet kan ifrågasätta att man trots detta gör långtgående antaganden om fortsatt problematik. En mer aktuell och evidensbaserad analys behövs innan generella slutsatser dras.

Referenser till upplevda brister från arbetsgivare och yrkesverksamma socionomer är viktiga, men framstår som anekdotiska. Mälardalens universitet kan efterlysa en mer systematiserad bild av fältets förväntningar, till exempel genom nationella alumnstudier eller samlade arbetsgivarundersökningar.

Det är korrekt att socionomutbildningen har expanderat, men att större studentgrupper automatiskt skulle leda till sänkta kravnivåer är ett svepande påstående. Mälardalens universitet kan betona att kvalitet och krav kan bibehållas även vid högre studentantal – genom exempelvis utvecklad pedagogik, digitala stödformer och differentierad undervisning.

Att yngre studenter har mindre yrkeserfarenhet är inte i sig ett problem. Däremot kräver det pedagogisk anpassning. Mälardalens universitet kan ifrågasätta tendensen att beskriva yngre studenter som brist på förkunskaper som något som i sig motiverar sänkta krav – i stället bör stödinsatser och pedagogiska modeller utvecklas för att möta studenternas behov utan att tumma på kvaliteten.

Texten nämner att utbildningen ska säkerställa att studenterna når examensmålen, men det förblir oklart hur "kravnivå" definieras i relation till dessa mål. Mälardalens universitet kan föreslå att det behövs en mer tydlig operationalisering av vad som faktiskt menas med "för låga krav", och på vilka grunder sådana bedömningar ska göras.